

JAUME BOSCH I RENARD (1825-1895)

Dix mélodies pour guitare et chant

1	Chanson maure	4'30
2	Clochettes	2'31
3	Crépuscule d'automne	3'21
4	Rondeau	3'28
5	La femme du chef	2'36
6	Aubade	2'16
7	A l'aimée	3'24
8	A Séville	1'54
9	Fleurs d'antan	3'36
10	Retraite chantée	4'17
11	Passacaille, sérénade pour guitare avec violon* ad libitum par Ch. Gounod	3'42
12	Brimborion, romance sans paroles, op. 11	3'46
13	Étoiles et fleurs, rêverie, op. 12	2'53
14	Fantaisie dramatique, sur un opéra de l'auteur, op. 14	6'18
15	Retraite espagnole, op. 16	2'11
16	Méditation, op. 18	4'25
17	Ballade, op. 19	1'55
18	Plainte moresque, mélodie pour la guitare, op. 85	2'29
19	Cello, op. posthume	3'11

Maria Teresa Garrigosa, soprano

Miguel Javaloy, guitarra J.L.Romanillos, "La playera"

*Patrycja Bronisz, violí

Enregistrament realitzat els dies 29 i 30 d'agost de 2010 a
l'església romànica de Santa Maria de Barberà del Vallès

Presa de so i muntatge: Llorenç Balsach

Portada: Édouard Manet (1832-1883): *Leçon de musique*

ENGLISH COMMENTARY INSIDE
COMENTARIOS EN ESPAÑOL EN EL INTERIOR
COMENTARIS EN CATALÀ A L'INTERIOR

Agraïments a Hélène et Olivier de Bouillane de Lacoste
i a Mn. Josep Jordi i Bofill

Dip. Leg.: B-36236-2010
©(P) 2010 La Mà de Guido
(www.lamadeguido.com)

LMG 2098

DDD

Durada
64'08

All rights reserved. Unauthorised public performance, broadcasting and copying of this record prohibited.

JAUME BOSCH / Maria Teresa Garrigosa • Miguel Javaloy / LMG2098

JAUME BOSCH / Maria Teresa Garrigosa • Miguel Javaloy / LMG2098

Jaume Bosch i Renard (1825-1895) “Le Roi de la Guitare”

Jaume Bosch va néixer a Barcelona el 27 de maig de 1826 en el si d'una família amb una certa posició econòmica ja que tenien una indústria dedicada a la fabricació de pintures. Rebé la seva formació al Col·legi del Convent de la Mercè de Barcelona on s'inicià en l'estudi del piano i la guitarra.

L'any 1846, el guitarrista fou convidat per la reina Isabel II a interpretar un concert al Palau Reial de Madrid, i amb aquest motiu l'omplí d'elogis i regals.

Entre 1849 i 1852, Bosch realitzà concerts a Madrid, València i Barcelona, obtenint ressonants èxits que li auguraven un futur prometedor. Buscant noves oportunitats marxà a París a mitjans d'agost de 1852. Durant el camí realitzà concerts a diverses ciutats del seu recorregut (Toulouse, Carbone, Montauban, Bordeaux), i va arribar a París el mes de maig de 1853. Mai més no tornaria a la seva ciutat natal.

Els primers anys a aquesta ciutat foren durs i complicats, però la seva tenacitat i el seu fort caràcter unit a l'amistat amb diverses personalitats del món artístic del moment, aconseguiren que l'esforç fos recompensat per l'èxit. A partir del 1857 va fer contínues gires de concerts per França, Alemanya, Holanda i Bèlgica.

L'any 1864 treballà activament en una de les seves obres més ambicioses, l'òpera Roger de Flor, i va acabar-ne l'orquestració a principis del 1868. Un cop acabada Jaume Bosch la va oferir als teatres lírics de París i al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, però no va aconseguir que es pogués estrenar.

Aquell mateix any 1868, Bosch posà com a model per al seu gran amic el pintor Édouard Manet (1832-1883) per a la figura dels dos generals mexicans que apareixen en el seu quadre *Execució de l'Emperador Maximilià de Mèxic*. A més, el pintor havia il·lustrat la portada d'una de les seves partitures per a guitarra el 1862 *Plainte Moresque*, dedicada a Manet.

Durant les dècades de 1860 i 1870, Bosch junt amb el seu amic, el cantant català Llorenç Pagans (1838-1883), van ser l'admiració dels salons aristocràtics de París. En ells Jaume Bosch conegué a les més grans personalitats artístiques de la ciutat com: Baudelaire, Rossini, Flotow, Beriot, Neusted, Gounod, etc.. Amb aquest darrer tindrà una gran amistat i compondran junts el 1885 *Passacaille*, una obra per a guitarra (Bosch) i Violí (Gounod). L'any 1866, Bosch va actuar en un saló de París, i escrigué “ *Beyer em va sentir a casa de la baronesa de Bielemon i em donà una carta per a Berlioz, deia que mai no havia escoltat una perfecció tan gran en cap instrument, un poder de so i un estil més perfecte unit a un abundant nombre de belles composicions*”. És precisament en aquesta època quan se'l coneix com a “Le Roi de la guitare”.

El seu èxit propiciarà que tingui infinitat d'alumnes, es calcula que uns dos-cents. Un d'ells serà Alfred Cottin (1863-1923), el guitarrista francès més destacat de la seva època al que Francesc Tàrrrega (1852-1909) dedicà la seva obra *Recuerdos de la Alhambra*.

Jaume Bosch va morir a París el 30 de març del 1895.

Les composicions de Jaume Bosch

Tot sembla indicar que només s'ha conservat una mínima part del total de les seves composicions, la majoria per a guitarra sola. De totes elles brillen amb llum pròpia les *10 Mélodies pour guitare et chant* (Poesies de George Montière), de 1892.

Felip Pedrell (1841-1922) opinava d'aquesta obra que era: *“un veritable model d'allò que la inspiració d'un compositor pot inventar en aquest gènere. La part acompanyant d'aquesta preciosa col·lecció de melodies forma un admirable fons sobre el qual destaca la línia melòdica pura de la part cantant.”*

I actualment Javier Suárez-Pajares, opina que: *“Les cançons de Jaume Bosch són obres pensades i molt ben realitzades des de tots els punts de vista; i queden a un pas de separar-se del caràcter de música de saló d'aquest repertori. La adaptació de la música a la prosòdia del text és notable i la concepció de l'acompanyament guitarrístic és sempre brillant”.*

Una altra obra important de Bosch fou el seu *Méthode pour guitare* publicat l'any 1890, dedicat als seus alumnes. Consta de 116 pàgines i la

majoria de les obres que hi ha incloses (no els exercicis) estan dedicades als mateixos alumnes i a personatges de la vida parisiense del moment.

Resumint i acabant amb les encertades paraules de Felip Pedrell: *“Bosch era allò que s'anomena un compositor de talent que coneixia tots els secrets de la tècnica del seu art”.*

Josep M. Mangado

Jaume Bosch dibuixat per Édouard Manet

Jaime Bosch y Renard (1825-1895) “Le Roi de la Guitare”

Jaime Bosch nace en Barcelona, el 27 de mayo de 1825 en el seno de una familia con una cierta posición económica. Estudia en el Colegio del Convento de la Merced de Barcelona, donde se inicia en el piano y la guitarra.

En 1846, el guitarrista es invitado por los reyes de España a dar un concierto en su palacio de Madrid, quienes le colman de elogios y regalos.

Entre 1949 y 1952, Bosch realiza conciertos en Madrid, Valencia y Barcelona, obteniendo resonantes éxitos, que le auguran un futuro prometedor.

Buscando nuevas oportunidades el guitarrista marcha a París a mediados de agosto de 1852. Durante el camino realiza conciertos en diversas ciudades de su recorrido (Toulouse, Carbone, Montauban, Burdeos, etc.) llegando a París el mes de mayo de 1853. Nunca más volverá a su ciudad natal.

Los primeros años en París serán complicados y duros, pero su tesón y su fuerte carácter unido a la amistad de diversas personalidades del mundo artístico, lograrán que se vea recompensado por el éxito. A partir de 1857 dará continuas giras de conciertos por Francia, Alemania, Holanda y Bélgica,

En 1864 trabaja activamente en una de sus

composiciones más ambiciosas su ópera *Roger de Flor*, terminada la orquestación a principios de 1868, Bosch la ofrece a los teatros líricos de París, y al Gran Teatro del Liceo de Barcelona, sin conseguir que se estrene.

Este mismo año de 1868, Bosch posa como modelo para su gran amigo el pintor Édouard Manet (1832-1883) para la figura de los dos generales mexicanos que aparecen en su cuadro: *Ejecución del Emperador Maximiliano de México*. Además, el pintor había ilustrado la portada de una de sus partituras para guitarra en 1862: *Plainte Moresque*, dedicada a Manet

Durante las décadas de 1860 y 1870, Bosch junto a su amigo el cantante catalán Lorenzo Pagans (1838-1883), serán la admiración de los salones aristocráticos de París. En ellos conoce Bosch a toda una serie de personajes del ambiente artístico de la ciudad, como: Baudelaire, Rossini, Flotow, Beriot, Neusted, Gounod, etc. Con este último tendrá una gran amistad y compondrán en 1885: *Passacaille*, una obra para guitarra (Bosch) y violín *ad libitum* (Gounod).

En 1866, Bosch actúa en un salón de París, y escribe: *“Beyer me oyó en casa la baronesa de Bielemon y me dio una carta para Berlioz, decía que jamás había oído una perfección mayor en ningún instrumento, un poder de sonido y estilo más perfecto, y un abundante número de bellas composiciones.”* Precisamente es en esta época cuando a Jaime Bosch se le empieza a conocer como: *Le roi de la guitare*.

Su éxito propiciará que tenga infinidad de alumnos. Uno de ellos será Alfred Cottin (1863-1923). El guitarrista francés más destacado de su época al que Francisco Tárrega (1852-1909) dedicó sus *Recuerdos de la Alhambra*.

Jaime Bosch morirá en París, el 30 de marzo de 1895.

Las composiciones de Jaime Bosch

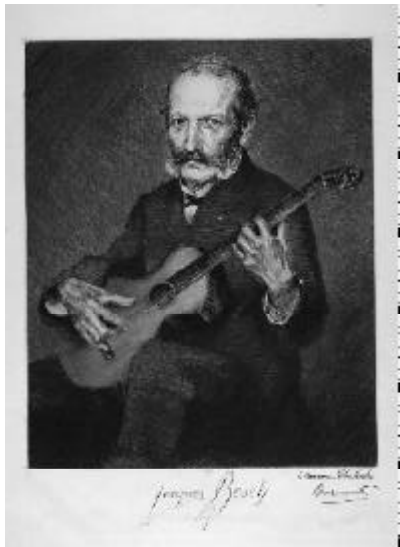
Todo parece indicar que sólo se han conservado una mínima parte del total de sus composiciones, la mayoría para guitarra sola. De todas ellas brillan con luz propia sus *10 Mélodies pour guitare et cant* (poesías de G. Montiére), de 1892.

Felipe Pedrell (1841-1922) opinaba de esta obra que eran: *“un verdadero modelo de lo que el numen de un compositor bien dotado puede inventar en el género. La parte acompañante de esa preciosa colección de melodías forma un admirable fondo sobre el cual destaca la línea melódica pura de la parte cantante.”*

Y hoy en día Javier Suárez-Pajares, comenta que: *“Las canciones de Bosch son obras pensadas y muy bien realizadas desde todos los puntos de vista que se quedan a un paso de separarse del carácter de música de salón de este repertorio. La adaptación de la música a la prosodia del texto es notable y la concepción del acompañamiento guitarrístico es siempre brillante.”* Otra obra importante de Bosch, muy poco conocida, es su *Método de Guitarra* (1890).

En resumen y finalizando con las acertadas palabras de Pedrell: *“Bosch era lo que se llama un compositor de talento que conocía al dedillo todos los secretos de la técnica de su arte.”*

Josep Mª Mangado

Jaume Bosch i Renard (1825-1895), “Le Roi de la Guitare” (The King of the Guitar)

Jaume Bosch was born in Barcelona on May, 27, 1825, into a rather wealthy family. He went to the school of the Convent de la Mercè in Barcelona, where he began his studies in piano and guitar.

In 1846, he was invited as a guitarist by the kings of Spain to give a concert at their palace in Madrid, where they praised him very much and gave him many presents. Between 1949 and 1952, Bosch gave concerts in Madrid, València and Barcelona with great success, which announced a promising future for him.

Looking for new opportunities, he moved to Paris in the middle of August 1852. On the way to Paris, he gave concerts in several cities (Toulouse, Carbone, Montauban, Bordeaux, etc.), arriving in Paris in May 1853. He was never to come back to his hometown. The first years in Paris were difficult and harsh, but his tenacity and strong character, together with his friendship with several figures of the artistic world, proved to be fruitful, in the end making him very successful. From 1857 onwards, he went on a series of successive tours in France, Germany, the Netherlands and Belgium.

In 1864 he worked hard on one of his most ambitious compositions, his opera *Roger de Flor*. Once he had completed its orchestration, in 1868, Bosch offered it to lyrical theatres of Paris and to the Gran Teatre del Liceu in Barcelona, without succeeding in achieving its première. That same year, 1868, Bosch posed for his great friend, the

painter Édouard Manet (1832-1883), for the figure of the two Mexican generals that appear in his painting *The Execution of the Emperor Maximilian of Mexico*. Furthermore, the painter had illustrated the title page of one of his scores for the guitar in 1862: *Plainte Moresque*, dedicated to Manet.

During the 1860s and 1870s, Bosch, together with his friend, the Catalan singer Llorenç Pagans (1838-1883), was very much praised at the aristocratic *salons* in Paris. In them, Bosch met a whole series of personalities from the artistic world of the city, such as Baudelaire, Rossini, Flotow, Beriot, Neusteed, Gounod, etc. He became a good friend of the latter and together they were to compose in 1885 *Passacaille*, a work for the guitar (Bosch) and the violin *ad libitum* (Gounod).

In 1866, Bosch performed at a *salon* in Paris and wrote: "Beyer heard me at the residence of the Baronne de Bielemon and gave me a letter for Berlioz, where he stated that never before had he heard such greater perfection in an instrument, such power of sound and a more perfect style, as well as such a great number of beautiful compositions." Precisely at this time, Jaume Bosch began to be known as *Le roi de la guitare* (*The King of the Guitar*).

His success brought him many pupils. One of them was Alfred Cottin (1863-1923), the most outstanding guitarist of his time to whom Francesc Tàrrrega (1852-1909) dedicated his *Recuerdos de la Alhambra*.

Jaume Bosch died in Paris on March 30, 1895.

The compositions by Jaume Bosch

Everything seems to indicate that only very few works by him have been kept, and most of them for guitar solo. From them, his *10 Mélodies pour guitare et cant* (poems by G. Montière), from 1892, stand out.

Felip Pedrell (1841-1922) referred to this work by saying that they were "a true model of what the inspiration of a gifted composer may be able to create in this genre. The accompanying part of this wonderful series of melodies makes up a praiseworthy background on which the pure melodic line of the singing part stands out." Today, Javier Suárez-Pajares comments that: "The songs by Bosch are works designed and very well composed from all points of view that are very close from getting away from the salon music of this repertoire. The adaptation of the music to the prosody of the text is remarkable and the conception of the guitar accompaniment is always brilliant." Another important but scarcely-known work by Bosch is his *Méthode pour guitare* (1890).

To sum up, we have decided to conclude with Pedrell's wise words: "Bosch was what we call a gifted composer that knew perfectly all the secrets of the technique of his art."

Josep Maria Mangado

(English translation: Beatrice Krayenbühl)

N°1 ChansonMaure

J'aimais de grand amour une fille à
l'œil clair,
Oiseau d'enfer, oiseau d'enfer,
Qui, par un beau matin laissa le nid
désert.
Las! J'ai souffert, Las! J'ai souffert!
Depuis, le souvenir de la chère
traïtesse
Toujours m'opresse.
Bas, bien bas, une voix me berce,
Me caresse,
Me dit sans cesse:
Ses baisers ont empreint leur
morsure en ton cœur,
À jamais le rendra saignant d'âtre
doulur
L'ancien bonheur! L'ancien bonheur!
Et dès lors le soleil, morne dans le
ciel noir,
Perd son pouvoir, perd son pouvoir;
En tous lieux c'est pour moi les
ténèbres du soir,
Ne plus te voir! Ne plus te voir!
Ton rire je le veux, il me le faut!
Mignonne, reviens sois bonne!
Mes bras te sont tendus, la haine
m'abandonne,
Je te pardonne!
Sinon, dans un instant, j'aurai quitté
ma tour;
Je pars et je m'abats sur le voleur
d'amour,
Comme un autour! Comme un
autour!
Vêts ton riche harnais des jours de
festival,
Mon bon cheval! Mon bon cheval!
Au galop! Au galop! Sus au mauvais
rival,
Par mont, par val! Par mont, par val!
Ma hache, mon épée à lame souple
et forte
Nous font escorte.

Núm.1 Cançó Mora

Estimava de tot cor una noia d'ulls
clars,
Ocell infernal, ocell infernal,
Que, un bell mati, deixa el niu desert.
Ai las! Com vaig patir! Com vaig
patir!
Després, el record de la traïdora
estimada
Tothora m'oprimeix.
Una veu suau, delicada, em bressa,
M'acarana,
Em diu incessant:
Duus al cor la marca del mossec dels
seus petons,
Per sempre sagnarà d'aspre dolor

La felicitat perduda! La felicitat
perduda!
Í ara el sol, trist en la foscor del cel,
Perd la seva força, perd la seva força;
Arreu veig les tenebres del capvespre,
Ah, no veure't més! No veure't més!
Voldria la teva rialla, no me'n sabria
estar!
Bufona, torna, sigues bona!
T'obro els meus braços, ja no sento
odi,
Et perdono!
Sinó, ben aviat, deixaré la meva torre;

Em llenço sobre el lladre d'amor,
Com un astor! Com un astor!

Vesteix-te amb el bell armès de
torneig,
Ai bon cavall! Bon cavall!
Al galop! Al galop! Corre cap al
malvat rival,

Per muntanyes, per planes! Per
muntanyes, per planes!
La destrall, l'espasa lleugera i forta
Ens fan escorta.

Joignons la fugitive et que je la
rapporte
Vivante ou morte!
Et quand il râlera, le gueux, sous
mon talon,
Elle même prendra la tête du félon
A ton arçon! A ton arçon!

N°2 Clochettes

J'ai pour compagnons des grelots
d'argent
Sonores, légers, coquets, dont la joie
Lutine, avec son tapage engageant,
Les rêves boudeurs d'un pierrot de
soie.

Les grelots d'argent caquetent ainsi
Que le frais babil de deux lèvres
roses,
Ou qu'un rire clair, vierge de souci,
Pierrot sent fleurir, ses mines
moreses.

Mais les souvenirs, au bruit des
grelots,
Ont abandonné leurs mille retraites
Et dansent les plus effrénés galops;
Pierrot voit sauter l'essaim des
pierrettes.

Alors les grelots redoublent
d'entrain,
Les gais souvenirs narguent les
pensées,
Et tous, affolant le pierrot chagrin,
Sonnent les amours des heures
passées.

N°3 Crépuscule d'automne

L'heure sonne où la brune
Revêt son manteau noir,
Où le doux clair de lune
Blanchit notre manoir.

Atrapem la fugitiva , penso tornar-la
Viva o morta!

I quan agonitz, el maleït, sota la
meva bota,
Ella mateixa penjarà el cap del traïdor
Al teu arçó! Al teu arçó!

Núm.2 Campanetes

Tinc com a companys els picarols
d'argent
Sonors, lleugers, bufons i entremaliats,
que amb la seva joia i guirgall
engrescadors,
fan la guitza als somnis emmurriats
d'un Pierrot de seda.

Els picarols d'argent dringuen
Com la fresca xerrameca d'uns llavis
rosats,
O com el riure clar, verge de
preocupacions,
Que Pierrot veu florir amb el semblant
trist.

Però els records, amb la fressa dels
picarols,
Han abandonat el refugi
I ballen els galops desenfrenats;
Pierrot veu com salta l'estol de
pierrettes.

Aleshores, els picarols dringuen més
més,
Els records joiosos planten cara al
pensament,
I tots, aclaparant el Pierrot entristit,
Fan ressonar l'amor de temps passats.

Núm.3 Crepuscle de tardor

És l'hora en què el cap vespre
Es vesteix amb el seu mantell negre,
En què la dolça claror de la lluna
Il·lumina el nostre mas.

L'heure sonne où les fées,
De verveines coiffées,
S'en vont danser, sans bruit,
Sur les prés à minuit;

L'heure où le lutin chante
Sa complainte méchante.

Où les gais feux follets,
Aalentour des fontaines,
Comencent, par centaines,
Leurs effrénés ballets!

Mais, avant tout, c'est l'heure,
Quand décline le jour,
Où le Dieu rêve effleure
Les assoiffés d'amour.

Sous leurs yeux il déploie
Son écharpe de soie,
Dont le décor changeant
Semble un miroir d'argent.

En son reflet j'admire,
Seul d'abord, ton sourire,

Puis bientôt j'aperçois
La solitaire allée,
Où ta main fût frôlée
D'un baiser, autrefois!

Que le songe s'efface!
Mais dis, si tu le veux,
Allons chercher la place
De mes premiers aveux?

Les nuits se font clémentes,
Pour les âmes aimantes,

Et cette étoile d'or,
Crainte qu'il ne s'égare,
Luit, pour mon cœur avare,
Droit sur son cher trésor!

És l'hora en què les fades,
Cofades amb berbenes,
Surten a dansar, sense fer soroll,
Pels prats a mitjanit;

L'hora en què el follet canta
Una murría complanta.

L'hora en què els alegres focs follets,
Al voltant de les fonts,
Comencen, a centenars,
Els ballets desenfrenats!

Però, primer de tot, és l'hora
Quan el dia declina,
En què el Déu somni acaricia
Els qui tenen set d'amor.

Sota els seus ulls desplega
El xal de seda,
Que amb el seu decorat canviant
Sembla un mirall d'argent.

En el seu reflex jo admire,
Primer de tot, el teu somriure,

I tot seguit veig
El caminal solitari
On un petó va fregar
la teva mà, en altres temps!

Que el somni s'esborri!
Però ara, si vols,
Anem a cercar el lloc
On em vaig declarar?

Les nits es tornen clementes,
Per als aimadors,

I aquest estel d'or,
Tement que no s'esvaeixi
Lluc, per al meu cor avar,
Damunt el seu tresor estimat!

N°4 Rondeau

La nuit descend, pâle, sur la colline,
 Et les follets dansent près du
 moutier.
 Dans un brouillard vague de
 mousseline,
 Nous cueillerons des rêves au
 sentier.
 Le froid hiver déserte son quartier;
 Le soir, avec une langueur féline,
 Parait, s'allonge et rit du jour altier,
 La nuit descend, pâle, sur la colline.

Dans les lointains, où le soleil
 décline,
 Monte la voix grave du monde
 entier.

La reine Mab est sortie en berline,
 Et les follets dansent près du
 moutier,
 Le bois, jaloux d'orner ton
 bouquetier,
 Parfumera pour toi la fleur câline
 Que la péri découpe à son métier,
 Dans un brouillard vague de
 mousseline.

Viens, nous suivrons le chemin qui
 s'incline
 Là-bas, mignonne, où fleurit
 l'églantier,
 Où l'air frémit comme une
 mandoline,
 Nous cueillerons des rêves au
 sentier.
 Un lutin, fils de nonne et de routier,
 Se blottira dans la rouge aveline,
 Pour que ta main le cueille au
 noisetier,
 Et nous dira, d'une voix pateline,
 La nuit descend, la nuit descend!

Núm.4 Rondó

Ja cau la nit, esblaimada, sobre el
 turó,
 I els follets dansen prop del
 monestir.
 En una boira lleugera de mussolina,
 Aplegarem somnis al corriol.
 El fred hivern abandona el seu
 estatge;
 El capvespre, amb llangor felina,
 Apareix, s'ajeu i esriu del dia altiu,
 Ja cau la nit, esblaimada, sobre el
 turó.

En el llunyedar, allà on el sol declina,
 S'alça la veu profunda del món
 sencer.

La reina Mab ha sortit amb berlina,
 I els follets dansen prop del
 monestir,
 El bosc, gelós de guarnir-te amb
 flors,
 Perfumarà per tu la flor manyaga
 Que Peri ressalta al seu teler,
 En una boira lleugera de mussolina.

Vine, seguirem el camí que davalla,
 Allà, bufona, on floreix l'englantina,
 On l'aire fremeix com una
 mandolina,
 Aplegarem somnis al corriol.
 Un follet, fill de monja i de traginer,
 S'arrullirà dins la roja avellana,
 Perquè la teva mà el culli de l'arbre,
 I ens dirà, amb veu encisera,
 Ja cau la nit, ja cau la nit!

N°5 La femme du chef (chant arabe)

Ta tristesse m'épouvante,
 Allah, prends pitié de nous
 Vois à tes pieds ta servante
 Qui tremble et prie à genoux.

Le grand chef qu'un peuple encense,
 Un mauvais sort l'a dompté.
 L'aigle a perdu sa puissance
 Et le lion sa fierté.

Baisse vers moi ton front mâle
 Et tes doux yeux de velours.
 Va, je sais comme ils sont lourds,
 Les tourments qui te font pâle.

Héros, brise ta langueur
 Et foule au pied la sorcière,
 Dont l'amulette grossière
 Ensorcellerait ton cœur.

Songe à l'épouse qui t'aime,
 Ton malheur la frappe aussi.
 Notre joie était la même,
 Que pareil soit le souci.

Assez d'angoisse et de fièvre,
 Si ton mal ne peut guérir
 Unis ta lèvres à ma lèvres,
 Et joignons-les, pour mourir!

N°6 Aubade

Tandis que ta beauté sommeille,
 Ici je veille,
 Ivre d'amour;
 Et je veux chanter jusqu'au jour,
 Pour qu'un doux songe,
 Fils du mensonge,
 Te parle bas du troubadour.

Ce frais bosquet, où l'aubépine
 Fleurit, câline,

Núm.5 La dona del cabdill (cant aràb)

La teva tristesa m' esgarrafa,
Al·là, tingues pietat de nosaltres
Veges aquí, als teus peus, la teva
servent
Que tremola i prega de genolls.

El gran cabdill que un poble exalta,
Una maledicció l'ha amansit.
L' àliga ha perdut la seva força
I el lleó el seu orgull.

Atansa el teu front masculí
I els teus dolços ulls de vellut.
Prou sè com et són feixucs,
Els turments que pateixes.

Heroi, trenca la teva llangor
I esclafa amb el peu la bruixa
Que amb el bast amulet
T' embuixava el cor.

Pensa amb l' esposa que t' estima,
Que també la dissort la colpeix.
Si igual era la nostra joia
Igual sigui també el sofriment.

Prou d' angoixa i de febre,
Si el teu mal no es pot guarir
Uneix el teu llavi al meu llavi,
I unim-los, per morir!

Núm.6 Albada

Mentre que la teva bellesa s' adorm,
Jo, aquí vetllo,
Ebrí d' amor,
I vull cantar fins a l' alba,
Perquè un somni dolç
Fill de la mentida,
Et parli del trobador.

El bosc frescal, on l' arc
Floreix, dolç,

En embaumant,
Nous offerirait un nid charmant,
Si ta fenêtre
Laissait paraître
Tes grands yeux clairs à ton amant.

Mais cède à la voix qui t' implore,
Dormir encore serait cruel.
Réponds, mignonne, à mon appel.
Du plus doux rêve,
La trace est brève,
Comparée au divin réel!

Nº7 À l'aimée

C' est à l' éclair de ta noire prunele,
Fauve et brûlant, au feu pareil,
Que mon espoir frileux, chauffe son
aile,
Comme l' alouette au soleil.

Si la flamme de vie,
Qui s' émane de toi,
Vient à m' être ravie,
Las! L' hiver est en moi!

Le joyeux printemps naît de ton
sourire,
Si frais qu' il ressemble aux fleurs,
Et soudain la joie étend son empire,
Où règnent soucis et douleurs.

Si la flamme de vie
Qui s' émane de toi,
Vient à m' être ravie,
Las! C' est le doute en moi!

Tel un rayon charmant, après
l' orage,
Dore à nouveau le ciel pâli,
Ainsi l' éclat divin de ton visage
Verse le repos et l' oubli.

Si la flamme de vie
Qui s' émane de toi,

Tot flairós,
Ens oferiria un niu enciser,
Si a la finestra
mostressis
Els teus ullassos clars al teu amant.

Però cedeix a la veu que t' implora,
Continuar dormint seria cruel.
Respon, bonica, a la meua crida.
Del somni més dolç,
La marca és breu,
Comparada amb la realitat divina.

Núm.7A l' estimada

És vora la guspria dels teus ulls
negres,
Ardent i roent semblant al foc,
Que el meu esperit enfredorit escalfa
les ales,
Com l' alosa al sol.

Si la flama de vida
Que emana de tu
Mai m' és arrabassada,
Ai las! L' hivern és en mi!

Oh! L' alegre primavera neix del teu
somriure,
Tan fresc que sembla les flors,
I de sobte, la joia estén el teu imperi,
On regnen patiments i dolors.

Si la flama de vida
Que emana de tu
Mai m' és arrabassada,
Ai las! El dubte és en mi!

Com el raig enciser, passat l' oratge,
Daura de nou el cel esblaimat,
I així, l' esclat diví del teu rostre
Vessa repòs i oblit.

Si la flama de vida
Que emana de tu

Vient à m'être ravie,
Las! La mort est en moi!

N°8 À Séville

Je t'emmène à Séville,
Dansez, ô mes dours!
Car les gens de la ville
Fêtent leurs toréros.
Vêts ta fraîche mantille,
Ta jupe au reflet clair,
Ton gai corsage où brille
L'argent, comme un éclair,
En bas ta mule grille
D'essayer des galops
Et sonne ses grelots!

Viens, qu'elle nous entraîne,
Sans tarder un instant,
Jusqu'à la rouge arène,
Au public haletant.
La bête éventre et roule
D'abord plusieurs chevaux,
Mais bientôt son sang coule,
Et les mille braves,
Qu'arrachent à la foule.
Tous incidents nouveaux,
Affolent nos cerveaux.

Puis, par le soir limpide,
Nous rentrerons heureux,
Ta lèvre plus humide,
Mon cœur plus amoureux.
Si parfois, dans la route,
Un gentil cabaret,
Pour casser une croûte,
Offre un abri discret;
Nous boirons, goutte à goutte,
Vin d'abord, puis liqueur,
Au succès du vainqueur!

Mai m'es arrabassada,
Ai las! La mort és en mi!

Núm.8 Sevilla

Jo et duré a Sevilla,
Duros, danseu!
Que la gent de la vila
Victoreja els toreros.
Posa't la fresca mantilla,
Les faldes de tons clars,
L'alegre camisa on brilla
L'argent, com un llampec,
A baix la teva mula frisa
Per intentar el galop
Isonen els picarols!

Vine, que ens dugui,
Sense més tardança
Fins a la roja arena
Ifins al públic expectant.
La bèstia esventra
I arrossega, de primer, uns quants
cavalls,
Però aviat també la seva sang raja,
I la multitud,
A cada nou incident,
Arrenca en braves,
I esgarrafa la nostra ment.

Després, al vespre límpid,
Tornarem feliços,
Tu, amb el llavi més humit,
Jo, amb el cor més amorós.
Si mai pel camí,
Una amable taberna,
Per fer un mos,
Ens dona un recer discret;
Beurem, gota a gota
Primer vi, i en acabat licor,
Per l'èxit del vencedor!

N°9 Fleurs d'antan (polka mazurka chantée)

Souviens toi du jour heureux,
Entre les plus beaux de monde,
Où je devins amoureux
De l'or de ta tresse blonde.

Tu portais un jupon clair,
Avec un corsage rose;
Et le gai soleil, dans l'air,
Embellissait chaque chose.

Dieu te mit sur mon chemin
Et rêvait d'épithalame,
Car je te choisis pour femme,
Sans souci du lendemain.

Souviens toi du jour heureux,
De notre entrée en ménage?
Mon gousset sonnait le creux,
On s'en aimait davantage!

Pour mieux fêter les amis,
Nous nous privions en cachette;
Toujours leur couvert fut mis
Au hasard de la fourchette.

Mais l'ange qui nous bénit
Rendit la charge légère,
Car ma gente ménagère
Sut ensoleiller le nid.

A présent, nous voilà vieux
L'un l'autre, que nous importe!
Les méchants, les envieux
Sont consignés à la porte!

Bien que le corps soit vieilli,
La jeunesse reste à l'âme,
Et nos cœurs ont recueilli
De quoi raviver leur flamme.

Joli, pimpant, empressé,
Reçoit l'écho du passé.

Núm.9 Flors d'antany (polca masurca cantada)

Recorda't del dia feliç,
Entre els més bonics del món,
En què em vaig enamorar
De l'or de la teva trena rossa.

Duies faldilles clares,
I una brusa rosa;
I el sol cofoi, en l'aire,
Embellia cada cosa.

Déu et va posar en el meu camí
I somniava en hospitalamis,
Car vaig escollir-te com a muller,
Sense pensar en l'endemà.

Recorda't del dia feliç
Del nostre casori.
Malgrat que la bossa no sonava,
Com ens estimàvem!

Per fer festa grossa amb els amics,
Nosaltres ens privàvem d'amagat;
Si hi havia alguna cosa per menjar,
Tots teníem plat a taula.

Però l'àngel que ens beneeix
Ens féu lleugera la càrrega,
Car la meva gentil mestressa
Omplia de joia la llar.

I ara, si som vells,
Tant l'un com l'altre, no hi fa res!
Els malvats, els envejosos
No passaran de la porta!

Encara que envellits,
L'ànima sempre és jove,
I la flama pot revifar-se
Als nostres cors.

Bell, elegant, diligent,
Reneix el ressò del passat.

Aussi, nos poches bien pleines,
Et vivant du souvenir,
Narguons nous chagrins ou peines,
Sûrs de l'avenir!

Nº10 Retraite chantée

Le fusil sur l'épaule,
En bel alignement,
Passent, à tour de rôle,
Les gars du régiment.

Soldat, dresse la tête
Et marche au pas toujours,
L'objet de tes amours
Demain te fera fête;
Soldat, dresse la tête
Et marche au pas toujours!

Voici la cantinière,
Près du tambour major;
Elle, amoureuse et fière,
Lui, tout galonné d'or.

Soldat, dresse la tête...

Puis c'est le capitaine,
Sur son grand cheval noir.
Une gente mondaine
Le lorgne à son boudoir...

Soldat, dresse la tête...

Troupier à simple mise
Qui poursuis ton chemin,
Si parfois ta promise
T'appelait de la main;

Soldat, dresse la tête...

Poèmes de **George Montière**

I també, amb les butxaques ben plenes,
I vivint dels records,
Desafiem les tristesses o les penes,
Confiant en el demà!

Núm.10 Cant de retraite

El fusell a l'espatlla,
Ben arrengrerats,
Passen, l'un rere l'altre,
Els minyons del regiment.

Soldat, alça el cap
I marxa el pas,
Que la teva estimada
Demà et farà alegrós;
Soldat, alça el cap
I sempre marxa el pas!

Vet aquí la cantinera,
Vora el tambor major;
Ella, amorosa i orgullosa,
Ell, tot engalonat d'or.

Soldat, alça el cap...

Després ve el capità
Dalt del cavall negre.
Una gentil mundana
L'aguaita des del boudoir...

Soldat, alça el cap...

Sorge amb pobre uniforme,
Que vas fent la teva via,
Si mai la teva promesa
Et cridés amb la mà;

Soldat, alça el cap...

Traducció al català: **Mireia Latorre**

MARIA TERESA GARRIGOSA MASSANA

Nascuda a Barcelona, realitzà els seus estudis de cant al Conservatori Superior Municipal de Música d'aquesta ciutat amb Miriam Franchieri, i de repertori amb Manuel García de Morante. Perfeccionà els seus estudis amb Enriqueta Tarrés, obtenint el Premi d'Honor del Grau Superior. També realitza cursos de perfeccionament amb Xavier Torra, Kurt Widmer i David Wilson-Johnson. Debutà com a solista al Palau de la Música Catalana, l'any 1982.

Col·labora amb la Capella Reial de Catalunya intervenint en les òperes *Una Cosa Rara* de Vicent Martín Soler i *l'Orfeo* de Monteverdi interpretades al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, Auditorio Nacional de Madrid i Fundação Gulbenkian de Lisboa. Ha cantat sota la direcció de Laszlo Heltay, Jordi Savall, Jordi Mora i Tobias Gossmann entre altres.

Intervé en enregistraments per a Catalunya Música, Radio Nacional d'Espanya; per a la discogràfica Auidis, Ars Harmonica i La mà de Guido. Compagina la seva activitat concertística amb l'ensenyament de cant al Conservatori Professional Municipal de Música de Vila-seca.

MIGUEL JAVALOY

Va néixer a Alacant, a on va començar els seus estudis musicals amb Yoshiaki Yamaguchi i Rafael Casasempere. Més tard va ingressar al Conservatori Superior "Oscar Esplà" on va ser alumne del mestre José Tomás.

Ha assistit a classes amb David Russell, Carles Trepat, Willy Freivogel i Hopkinson Smith.

Ha gravat per TVE i Catalunya Música i ha actuat en sales com ara el Teatre Fortuny de Reus, l'Auditori Felip Pedrell de Tortosa, l'Auditori Caja Madrid de Barcelona, el Palau de la Música de Torrevieja, la Sala Gaudí de la Casa Milà, etc. Ha col·laborat en els homenatges a Joan Guinjoan, Salvador Brotons, Jordi Cervelló, Àlbert Sardà, Xavier Benguerel...

Actualment és professor de guitarra a l'Escola Municipal de Música de Cambrils.

PATRYCIA BRONISZ

Neix a Lublin (Polònia) l'any 1975. Realitza estudis superiors a l'Academia Muzyczna im. F. Chopina de Varsòvia (1994-1997) sota el mestratge de K. A. Kulka, acabant amb les màximes qualificacions.

Becada pel Ministeri d'Afers Exteriors, realitza estudis de postgrau a Barcelona sota la direcció d'Eva Graubin. Així

mateix, també rep consells de M. Rusin, P. Urstein i J. Kucharski.

L'any 1993 és guardonada amb el segon premi del Concurs Nacional de Joves Violinistes de Cracòvia.

Com a solista realitza concerts tant a Polònia (Varsòvia, Cracòvia, Gdansk, Elblag, Lublin, Naléców, Lancut, etc.) com a Alemanya (Hannover) i realitza diverses gires de concerts amb l'Orquestra de Cambra de Lublin a Alemanya, Àustria, Suïssa, Itàlia i Kuwait.

Actualment forma part de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, tasca que compagina amb els concerts de música de cambra.

* * *

MARIA TERESA GARRIGOSA MASSANA

Nacida en Barcelona, realizó sus estudios de canto en el Conservatorio Superior de Música de esta ciudad con Miriam Franchieri y de repertorio con Manuel García de Morante. Perfeccionó sus estudios con Enriqueta Tarrés, obteniendo el Premi de Honor del grado superior de Canto. También realiza cursos de perfeccionamiento con Xavier Torra, Kurt Widmer y David Wilson-Johnson. El año 1982 debuta como solista en el Palau de la Música Catalana.

Colabora con la Capella Reial de Catalunya, interviniendo en la óperas *Una Cosa Rara* de Vicent Martín Soler y *l'Orfeo* de Monteverdi, interpretadas en el Gran Teatre del Liceu de Barcelona, Auditorio Nacional de Madrid i Fundação Gulbenkian de Lisboa. Ha cantado bajo la dirección de Laszlo Heltay, Jordi Savall, Jordi Mora i Tobias Gossmann entre otros.

Interviene en grabaciones para Catalunya Música, Radio Nacional de España; y para las discográficas Auidis, Ars Harmonica y La mà de Guido. Compagina su actividad concertística con la docencia del canto en el Conservatorio Profesional Municipal de Música de Vila-seca.

MIGUEL JAVALOY

Nació en Alicante, donde comenzó sus estudios musicales con Yoshiaki Yamaguchi y Rafael Casasempere. Más tarde ingresó en el Conservatorio Superior "Oscar Esplà" donde fue alumno del maestro José Tomás.

Ha asistido a clases con David Russell, Carles Trepac, Willy Freivogel y Hopkinson Smith.

Ha grabado para TVE y Catalunya Música y ha actuado en salas como el Teatre Fortuny de Reus, el Auditorio Felip Pedrell de Tortosa, el Auditorio Caja Madrid de Barcelona, el Palau de la Música de Torreveija, la Sala Gaudi de la Casa Milán, etc. Ha colaborado en los homenajes a Joan Guinjoan, Salvador Brotons, Jordi Cervelló, Albert Sardà, Xavier Benguerel...

Actualmente es profesor de guitarra en la Escuela Municipal de Música de Cambrils.

PATRYCIA BRONISZ

Nace en Lublin (Polonia) en el año 1975. Realiza estudios superiores en la Akademia Muzyczna im. F. Chopina de Varsóvia (1994-1997) bajo las enseñanzas de K. A. Kulka, acabando con las máximas calificaciones.

Becada por el Ministerio de Asuntos Exteriores, realiza estudios de postgrado en Barcelona bajo la dirección de Eva Graubin. Asimismo, también recibe consejos de M. Rusin, P. Urstein y J. Kucharski.

En el año 1993 fue galardonada con el segundo premio en el Concurso Nacional de Jóvenes Violinistas de Cracovia.

Como solista realiza conciertos tanto en Polonia (Varsovia, Cracovia, Gdansk, Elblag, Lublin, Naleczów, Lancut, etc.) como en Alemania (Hannover) y también diversas giras de conciertos con la orquesta de cámara de Lublin en Alemania, Austria, Suiza, Italia y Kuwait.

Actualmente forma parte de la Orquesta Sinfónica de Barcelona y Nacional de Cataluña, labor que compagina con la de conciertos de música de cámara.

* * *

MARIA TERESA GARRIGOSA MASSANA

Maria Teresa Garrigosa studied voice at the Conservatory of Music in her native Barcelona. Her teachers included Miriam Franchieri and Enriqueta Tarrés, with coaching in repertoire under Manuel García de Morante. On the completion of both her upper level degree she received special merit awards in solo singing. At a postgraduate level she has received tuition from Xavier Torra, Kurt Widmer and David Wilson-Johnson. She made her solo debut in 1982 at the *Palau de la Música Catalana*.

She has performed with Jordi Savall's early music ensemble, *La Capella Reial de Catalunya* in the opera *Una Osa Rara* by Vicent Martin Soler and in Monteverdi's *Orfeo* at the *Gran*

Teatre del Liceu (Barcelona), *The Auditorio Nacional de Madrid* and the *Fundação Gulbenkian* (Lisbon). She has worked under such conductors as Laszlo Heltay, Jordi Savall, Jordi Mora and Tobias Gossmann.

She has participated in recordings for Catalunya Música, Radio Nacional de España, as well as for the label *auvidis* and *La mà de Guido*. She combines her singing commitments with the position of voice teacher at the Professional Music Conservatory of Vila-seca.

MIGUEL JAVALOY

He was born in Alacant, where he began his studies in music with Yoshiaki Yamaguchi and Rafael Casasempere. Later on he studied at the "Oscar Esplá" Higher Conservatory, where he was a pupil of Maestro José Tomás.

He attended lessons with David Russell, Carles Trepac, Willy Freivogel and Hopkinson Smith.

He has recorded for TVE and Catalunya Música and has performed in concert halls such as the Teatre Fortuny in Reus, the Auditori Felip Pedrell in Tortosa, the Auditorio Caja Madrid in Barcelona, the Palau de la Música in Torreveija, the Sala Gaudi at the Casa Milà, etc. He has participated in several homages paid to Joan Guinjoan, Salvador Brotons, Jordi Cervelló, Albert Sardà, Xavier Benguerel...

He is currently professor of guitar at the Municipal School of Music in Cambrils.

PATRYCIA BRONISZ

Born in Lublin (Poland) in 1975. She carried out higher studies at the Akademia Muzyczna im. F. Chopina in Warsaw under the guidance of Maestro K.A. Kulka, also concluding them with the highest grades (1994-1997). After obtaining a grant from the Ministry of Foreign Affairs, she carried out postgraduate studies in Barcelona with Eva Graubin. She also received advice from M. Rusin, P. Urstein and J. Kucharski. In 1993 she was awarded Second Prize at the "National Contest of Young Violinists" in Krakow.

As a soloist she has given concerts both in Poland (Warsaw, Krakow, Gdansk, Elblag, Lublin, Naleczow, Lancut, etc.) and Germany (Hanover). She has also carried out several concert tours with the Chamber Orchestra of Lublin in Germany, Austria, Switzerland, Italy and Kuwait.

At present, she is a member of the Orquesta Sinfónica de Barcelona i Nacional de Catalunya (Symphonic Orchestra of Barcelona and National of Catalonia), a position she combines with some chamber music concerts.